

Datum
2024-02-07

Diarienummer
ADM/2024:53

STATISTIKENS FRAMSTÄLLNING

Studieskulder och inbetalning av studiestöd

Ämnesområde

Utbildning och forskning

Statistikområde

Studiestöd

Produktkod

UF0402

Referenstid

2023

Kontaktuppgifter

Statistikansvarig myndighet	Centrala studiestödsnämnden (CSN)
Kontaktinformation	Anders Larsson
E-post	anders.larsson@csn.se eller registrator@csn.se
Telefon	060-14 63 99 eller 060-18 60 00

Innehåll

1	Statistikens sammanhang	3
2	Undersökningsdesign.....	3
2.1	Målstorheter	3
2.2	Ramförfarande	3
2.3	Förfaranden för urval och uteslutning	4
2.4	Insamlingsförfarande	4
2.4.1	Datainsamling	4
2.4.2	Mätning	5
2.4.3	Bortfallsuppföljning.....	5
2.5	Bearbetningar	5
2.6	Granskning.....	5
2.6.1	Granskning under direktinsamlingen.....	5
2.6.2	Granskning av mikrodata och insamlade statistikvärden	5
2.6.3	Granskning av makrodata.....	6
2.6.4	Granskning av redovisning	6
2.7	Skattningsförfarande.....	6
2.7.1	Principer och antaganden	6
2.7.2	Skattningsförfarande för målstorheter.....	6
2.7.3	Skattningsförfarande för tillförlitlighet	6
2.7.4	Röjandekontroll.....	6
3	Genomförande	6
3.1	Kvantitativ information.....	6
3.2	Avvikelser från undersökningsdesignen.....	7

1 Statistikens sammanhang

Det här dokumentet beskriver framställningen av statistikprodukten *Studieskulder och inbetalning av studiestöd*. Dokumentet utgör ett komplement till statistikproduktens kvalitetsdeklaration.¹

Statistiken består i huvudsak av antalet personer som har en studieskuld, skuldbeloppet som de ska betala tillbaka och hur mycket de betalar tillbaka under ett år. Statistiken tas fram av Centrala studiestödsnämnden (CSN) och är en del av den officiella statistiken om studiestöd. Statistiken publiceras i CSN:s databas.²

Statistiken baseras på registerdata som i sin tur baseras på administrativa data från CSN. Syftet med statistiken är att beskriva återbetalningen av svenskt studiestöd samt utgöra ett underlag för analyser om studiestödet.

2 Undersökningsdesign

2.1 Målstorheter

De viktigaste målstorheterna är:

- Antal individer med en studieskuld vid en referenstid
- Skuldbelopp vid en referenstid³
- Årsbelopp vid en referenstid⁴
- Inbetalt belopp vid en referenstid

Uppgifterna redovisas efter följande lånetyper:

- Studiemedel för lån utbetalda före 1989
- Studielån utbetalda mellan den 1 januari 1989 och den 30 juni 2001
- Annuitetslån utbetalda mellan den 1 juli 2001 och den 31 december 2021
- Annuitetslån utbetalda från och med den 1 januari 2022.

Antalet individer med en studieskuld och skuldbeloppen summeras även till totalt antal personer med en studieskuld och till total skuld.⁵ I övrigt redovisas bland annat uppgifter om, andel inbetalt belopp av debiterat årsbelopp och kronofogdekrav.

Uppgifterna ovan avser studieskulder. Därutöver redovisas även återkravsskulder, det vill säga studiestöd som återkrävts på grund av att de uppburits felaktigt.

Referenstiden är ett kalenderår (1 januari–31 december). Se statistikens kvalitetsdeklaration för mer information om referenstiden.

2.2 Ramförfarande

Det finns två målpopulationer:

¹ Kvalitetsdeklarationen till Studieskulder och inbetalning av studiestöd publiceras på följande hemsida: <https://www.csn.se/om-csn/statistik-och-rapporter/officiell-statistik-om-studiestod.html>.

Statistikprodukten Utbetalning och beviljning av studiestöd är också en del av den officiella statistiken om studiestöd. Framställningen av den statistiken beskrivs i ett separat dokument.

² CSN:s databas hittas på följande hemsida: <https://statistik.csn.se>.

³ I skuldbeloppen ingår kapital, ränta och administrativa avgifter.

⁴ Beloppen som återbetalningsskyldiga ska betala in under ett år.

⁵ Individer nettoräknas, dvs. en individ förekommer högst en gång.

- Alla individer som har en studieskuld vid referenstiden.
- Alla individer som har en återkravsskuld vid referenstiden.

Individer som har en studieskuld tas både fram som en målpopulation och som flera delpopulationer. Delpopulationerna består av dem som har en studieskuld i form av studiemedel för lån utbetalda före 1989, studielån utbetalda mellan den 1 januari 1989 och den 30 juni 2001, annuitetslån utbetalda mellan den 1 juli 2001 och den 31 december 2021, och annuitetslån utbetalda från och med den 1 januari 2022.⁶ En individ kan tillhöra flera delpopulationer.

Ramen för respektive delpopulation är registret över individer som har en studieskuld eftersom de studerade med lånetypen. En individ förekommer i registret om han eller hon har en studieskuld när registret fastställs för statistikens senaste referenstid. Registret fastställs direkt efter den senaste referenstiden.

Ramen för *alla* individer som har en studieskuld⁷ och ramen för *alla* individer som har en återkravsskuld tas fram på liknande sätt. Den enda skillnaden är skälen till de uppstådda skulderna.

En rampopulation består av alla individer i ett register. Rampopulationerna stämmer väl överens med de olika populationerna.

Undersökningens observationsobjekt är individer. Information om observationsobjekten hämtas från ovan nämnda register. Observationsobjekt och information om observationsobjekten hämtas alltså från samma register.

2.3 Förfaranden för urval och uteslutning

Inget urval och ingen uteslutning förekommer.

2.4 Insamlingsförfarande

2.4.1 Datainsamling

Information om de som ingår i undersökningen hämtas från CSN:s interna register. Registren baseras på data som uppstår med administrationen av återbetalningsärenden.⁸ Den primära datainsamlingen sker maskinellt genom denna administration. Det förekommer ingen uppgiftslämnarbörda.

I återbetalningsärenden kan individer lämna information via webbformulär, telefon, post och e-post. Instruktioner och anvisningar för webbformulären finns på CSN:s hemsida. Myndigheter lämnar information via automatisk dataöverföring. Myndigheter kan också lämna information via telefon, post och e-post.⁹ Hur informationen samlas in beror på informationstypen och informationskällan.

⁶ Målpopulationen delas in i delpopulationer eftersom de olika lånetyperna har olika villkor.

⁷ Äldre studielån utbetalade före 1965 och gymnasiala studielån utbetalade t.o.m. 30 juni 1973 ingår inte i statistiken.

⁸ Uppgifterna i registret hämtas från de administrativa system som används i hanteringen och handläggningen av återbetalningsärenden, bland andra studiestödets informationssystem (STIS) och Stella.

⁹ Rapporteringen till CSN regleras i studiestödslagen (1999:1395) och till exempel i förordningen (2001:588) om uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet.

2.4.2 Mätning

För att mäta antalet individer som har en skuld, skuldbeloppet och inbetalat belopp används registeruppgifter från CSN:s register. Registeruppgifterna baseras på administrativa data som uppstår med handläggningen av återbetalningsärenden och innan registren fastställs för den senaste referenstiden.¹⁰

De viktigaste observationsvariablerna är skuldbelopp, typ av skuldbelopp, beräkningstillfälle för skuldbelopp, beloppet som individer ska betala in under ett år och beloppet som individer faktiskt betalar in under ett år. Utifrån de här variablerna konstrueras målvariablerna.¹¹ Andra observationsvariabler är, bland annat, skäl till avskrivning och skäl till nedsättning.

Se CSN:s databas och tillhörande fotnoter för mer information om olika variabler och olika variabelvärden.¹²

2.4.3 Bortfallsuppföljning

Inget bortfall förekommer.

2.5 Bearbetningar

Målvariablerna är ofta kategoriseringar eller summeringar av observationsvariabler. Ett exempel är kategoriseringen av en individs årsbelopp efter storleken på beloppet. Ett annat exempel är summeringen av de inbetalningar som en individ gör under ett år.

Övriga bearbetningar är kategoriseringar av ålder, folkbokföring, bedömd bosättning, med flera.

2.6 Granskning

2.6.1 Granskning under direktinsamlingen

Ingen direktinsamling görs.

2.6.2 Granskning av mikrodata och insamlade statistikvärden

CSN granskar löpande mikrodata som samlas in under året och som senare används i den statistiska undersökningen. Granskningen görs både maskinellt och manuellt. Granskningen sker bland annat genom kontroller och beräkningar i CSN:s IT-system och genom handläggarnas kontroller.

Den manuella granskningen av mikrodata görs även löpande av så kallade ansvarsgrupper och i samband med att andra undersökningar genomförs. Eftersom CSN levererar mikrodata till externa intressenter, såsom SCB, sker dessutom en extern granskning av de insamlade uppgifterna.

¹⁰ Se avsnitt 2.1 och 2.2 för mer information om detta.

¹¹ Se avsnitt 2.5 för mer information om detta.

¹² Värdena som observationsvariablerna antar är ofta värdena som redovisas i databasen.

2.6.3 Granskning av makrodata

Granskning av makrodata sker genom att målstorheter jämförs över tid och genom rimlighetsbedömningar. Om tveksamheter uppstår kontrolleras underliggande mikrodata och felen hanteras på lämpligt sätt. I samband med detta förs även interna eller externa diskussioner om datakvaliteten och om förklaringar till utvecklingen.

2.6.4 Granskning av redovisning

Tabellvärdena granskas inför redovisningen. Utöver denna granskning görs följande kontroller innan statistiken redovisas i CSN:s databas:

- Att all statistik som ska publiceras har tagits fram.
- Att tabellernas layout och fotnoter är korrekta.
- Att aggregeringar av delsummor stämmer.

2.7 Skattningsförfarande

2.7.1 Principer och antaganden

Vid skattningsförfarandet antas rampopulationen täcka den avsedda populationen. Individer i en rampopulation antas även ha värden för målvariablerna. Detta möjliggör en totalräkning av statistiken.

2.7.2 Skattningsförfarande för målstorheter

Målstorheterna beräknas genom att summera variabelvärden och genom att beräkna andelar.

2.7.3 Skattningsförfarande för tillförlitlighet

Något osäkerhetsmått beräknas inte. Tillförlitligheten bedöms dock vara god eftersom CSN har tillgång till samtliga relevanta uppgifter.

2.7.4 Röjandekontroll

För att skydda enskilda personers eller företags sekretessreglerade uppgifter vidtas åtgärder för att de inte ska röjas direkt eller indirekt i den statistik som offentliggörs. Tabellerna skyddas genom en primärundertryckning¹³ av enskilda tabellceller.

3 Genomförande

3.1 Kvantitativ information

Den statistik som redovisas i CSN:s databas avser samtliga individer med en studieskuld eller en återkravsskuld i CSN:s register. Det senaste kalenderåret uppgick det totala antalet individer

¹³ Färre än tre individer i en cell ersätts med en dubbelprick.

med en studieskuld till 1 759 600 och antalet individer med en återkravsskuld till 56 400. Se CSN:s statistikdatabas för information om delpopulationerna.

3.2 Avvikelser från undersökningsdesignen

Inga avvikelser från ordinarie undersökningsdesign har gjorts.